

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Meditationes Et Recollectiones Animæ, Per decendialia
Exercitia Deo suo Vacaturæ**

Finetti, Bernardo

Augustæ Vindelicorum, 1690

Annotationes pro Religiosis utriusque sexûs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60556)

S. Bernardus Abbas, & hos ipsos in calce libri præstituit, quo indies ad perseverantiam majoresque in virtutibus progressus incitaretur, sibi met identidem inculcans: *Tanti*

De Passione. *Et tanti ceciderunt, quia non perseveraverunt usque in finem.* Hoc ipsum & tu facito anima religiosa, excita te continuo, sta in timore esto humilis, & cogita semper, te vocatum ad statum religiosum, tot periculis ereptum & in portum tranquillum collocatum esse, & semper magis magisque in verâ charitate erga Deum & proximum crescas, & in perfectione proficias, secus & Deum & te ipsam æternum perditura. *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit,* non bene coepit, sed bene finisse Paradisum comparat.

ANNOTATIONES.

Pro religiosis utriusque Sexus.

Meminerint Animæ religiosa, Originem vocationis non esse alium quam Deum, idque ex immensâ ejus bonitate & amore. Et sanè, si nostro, id est, humano more donum hoc metiri volerimus, dicere cogemur, animas ad hunc statum vocatas summo amore à Deo constringi, si enim iterata beneficia tanquam genuini amor tesseram suspicimus, amoremque tanto magis

orem credimus, quantò beneficia fuerint
potiora, maximus utique censebitur amor,
ubi potissima refulserint beneficia, potissima
autem, toto Orbe acclamante, conceduntur
animabus per donum vocationis, ergò &
amor erga illas maximus erit. Deus ad Scho-
lam suam eas vocavit, ut doctrinas cœlestes
addicerent, & prophanarum scientiarum
vanitatibus renuntiarent. Vocavit è Mun-
do, ut cœlestia cogitarent, non terrena.

Videt Deus animas in extremo pereun-
di periculo constitutas, easque tanquam na-
vicularum in tempestuoso mari fluctuantes con-
siderans, benignus advolat ne submergantur,
atque hac suâ ad statum religiosum vocatio-
ne periculis ereptas ad portum deducit, ani-
mi sui pace & quiete fruituras. Quàm igitur
perversè agunt Religiosi illi, qui de statu
suo murmurantes parum æstimant in portu
tam quieto se contineri, cogitationibus &
operibus suis pleno cursu ad sæculum rever-
rentes?

Ereptus semel minacibus undis naufraga-
ri meretur, si denuò iisdem voluntariè se
involverit. Ita & Religiosus inimico hoc
sæculo liberatus, meritò à Deo deseritur, si
denuò respiciat; Habet profectò Anima re-
ligiosa, unde statum suum summoperè æsti-
met, suamque mansionem in Religione tan-
quam in Paradiso perenniter stabilire con-
tendat,

tendat, tota semper Deo addicta, nec de alio sollicita, nisi, ut Deo placeat, in quo sibi dulce levamen & beatam quietem inveniet.

O quàm felix est anima illa Religiosa, quæ suo statu est contenta! Hanc, hanc illam æstimo, & verè re ipsa talis est anima illa religiosa, quæ cellam suam ut cælum habet, cit, gaudetque intra cœnobij mœnia se reclusam esse. Verus & bonus Dei servus libertatem suam non amittit, cùm intra muros se recondit, quantò enim corpus fuerit obstratius, tantò liberior est spiritus, angelicis sedibus sese immiscens; &, quem admodum S. Bernardus affirmat, à cellà ad cœlos evolvans; quod, ut luculentiùs pateat, nonnullas annotationes proponam, quæ cuivis Religioso, statum suum tenaciùs disquisitione servire, suamque solitudinem relevare poterunt.

Annotatio I.

Nosse debes, anima religiosa, quòd dum à Deo ad statum religiosum, hoc est, quod idem est, ad viam perfectionis es vocata, prima & principalis tua cogitatio esse debeat, ut hanc ipsam perfectionem tuam quam scopum & ultimatam finem omnium actionum tuarum tibi præfigas, omnia tua hanc unam dirigendo. Quod ut facias

fiat, sæpiùs recogitare debes, quare ad Reli-
 gionem veneris, quemadmodum S. Bernar-
 dum fecisse constat, qui se ipsum sæpissimè
 alloquebatur: *Bernarde, Bernarde, ad quid
 venisti?* quod ipsum & S. Arsenio erat in
 more positum, ut adeò mirum non sit, unde
 tam citò ad tantam perfectionem deven-
 erint. Hanc doctrinam docuerat etiam S.
 Augustinus, Religiosis suis paterne incla-
 mans: *Cogitate fratres, ad quid venimus.*
 Cogitet Religiosus, se non venisse ad Reli-
 gionem ut doctus fiat, non ut magnus Ma-
 gister & Concionator; sed ut bonus Reli-
 giosus sit; ut discat abnegare propriam vo-
 luntatem; apprehendat modum, quo Mun-
 dus cum suis illecebris conculcandus & con-
 temnendus; ut denique viam inveniat, qua
 ad perfectionem deducatur, crescat in vir-
 tutibus & ad sanctitatem deveniat. In ex-
 tremo iudicij die justus Judex non quæret à
 Religioso, an fuerit doctus, an magnus
 Magister, an præcellens Concionator, sed
 an fuerit bonus Religiosus, humilis, pauper,
 castus, & obediens.

Omnes scientiæ & doctrinæ, quas Reli-
 giosi addiscunt, nihil eis proderunt, nisi ad
 majorem perfectionem obtinendam fuerint
 directæ, concurrere debent ad augmentum
 virtutum, non verò ad earundem destructio-
 nem. Religiosus doctus plus obligatus est
 ad

ad Regularem observantiam quam idcirco
hoc ipso enim quod majoribus talentis
præditus, major ipsi incumbit obligatio
Deum & Religionem, quam exinde magis
in se agnoscit, quòd majori polleat cogi-
tatione. Quantò fuerit doctior, tanto
transgressionibus gravius peccat, cum
per sit majus delictum illius, qui ex malitia
quàm qui ex ignorantia peccat; ex malitia
autem peccare doctum, qui ut talis scit
obligationes, & tamen transgreditur, non
erit, qui reclamet.

O! quàm ingemuerat devotus quidam
Religiosus, cùm vidisset multos eruditos
suà doctrinà in eum solummodò finem
fuisse, ut docti & præclari Concionatores
Lectores &c. audirent, nullà habità ratione
ad Deum & Religionem. Non capiebat
optima hæc anima, quomodo fieri possit
ut illi, qui sciunt & agnoscunt, eo ipso, quòd
sint Religiosi, obstrictas se esse ad profectum
tamen ab observantijs regularibus tam
dicus se eximere contendant. Si Deus ob-
ditos elegit, atque idcirco Religiosis suis
tibus inservit, ut per eos indocti instruere-
tur, & modum tendendi ad perfectionem
addiscerent, quomodo illi ab omni obse-
vantia se eximent? Audi, quisquis es, O Re-
ligiose, id unum tibi necessarium esse, ut
omnes tuas cogitationes unice in perfec-
tionem

tem & virtutum incrementum intendas, quod fiet accuratâ Regularum observantiâ, non verò privilegijs & exemptionibus.

Quando instituuntur processus de sancti alicujus Religiosi Canonizatione, primò omnium interrogatur de sedulâ Regulæ custodiâ, cui quasi fundamento cætera omnia inniuntur; cùm impossibile sit, ut Religiosus ad sanctitatem perveniat sine accuratâ Regulæ & Constitutionum observantiâ. Anima verè Religiosa nihil cogitat nisi de perfectione, nihil desiderat quàm perfecta esse. Potissimum, quod observes mi Religiose, est, ut, quando studes, quando prædicas, quando legis Philosophiam aut Theologiam, nunquam quæras tuas commoditates, non exemptiones à regularibus observantijs, non cibos deliciares aut commoda extraordinaria, sed gloriam Dei, animæ tuæ salutem, virtutes & perfectionem. Prima intentio in omnibus functionibus semper ad Deum est dirigenda, hoc vel simili affectu: *O mi Deus, non solum ut discam aut doceam, sed ut tibi soli placeam, ut in virtutibus & in Spiritu proficiam, hoc vel illud facio.*

Scias O Religiose, talenta idcirco à Deo tibi concessa, ut ei servias, & ad ipsius gloriam ac divinam ejus voluntatem adimplendam impendas. Magister omnium Magistrorum gloriosissimus Redemptor noster docebat

docebat inter Doctores, disputabat, interrogabat & respondebat. At quem in finem forsan ut doctus appareret? ut magni estimaretur? nihil minus, tales cogitationes in mentem filij Dei intrare nequibant, sed totum illud faciebat, ut aeterni Patris sui voluntatem impleret, quemadmodum ipsa sanctissimæ Genitrici suæ & S. Josepho

Luc. 2. sinuabat: *Nesciebatis, quia in his, que Patris mei sunt, oportet me esse?* Pulcherrimus hic modus est & optima responsio ad omnes tentationes ad vanam gloriam incitantes; sed pro dolor! quadrat hoc tempore in plurimos, quod S. Evangelista ad prædicta Christi verba mox subnectit: *Et ipsi non intellexerunt verbum quod locutus est ad eos.* Pauci sanè capiunt verbum hoc, ut adeo paucissimos invenires Doctores, Concionatores, alios, qui laborarent, nisi alliceret applausus humanus, primæ cathedræ & cupido obtinendæ victoriæ, cupiunt alijs anteferri, præ alijs honorari, & vocari ab hominibus Rabbis.

L. c. Quærunt honorem proprium, vanitatem & existimationem, non verò Dei beneplacitum, unde non intelligunt illa Christi verba

Nesciebatis, quia in his, que Patris mei sunt, oportet me esse.

* * *

Annor

Annotatio II.

Qui ad perfectionem tendit, magno & virili animo esse debet, non ordinariam duntaxat, sed indies majorem perfectionem consequendi, quod desiderium plerimum ad profectum conducit. Sagittam emissurus, determinationem scopi eò altiore figit, quò noverit profundiorē; ita Anima religiosa oculos suos semper ad sublimiorem perfectionem elevert, ut saltem infimam consequatur. Multi vitæ spirituali invigilant, & tamen in rebus divinis adeò sunt pusillanimes, ut, in solam suam debilitatem intenti, nunquam ad divinam opem obtutum inflectant, de magnis desiderijs minime solliciti, contentique viâ communi, satis se præstitisse credunt, si à peccatis gravibus abstinuerint.

Verùm O quàm decipiuntur, quàm cœcuntur, dum ingentem utilitatem ex magnis desiderijs prodeuntem non agnoscunt! Qui sincero corde ad magnam perfectionem anhelaverit perfectus evadet, aut saltem optimus Religiosus erit. Qui modico contentus est, suisque affectibus in rebus abjectis & minimis persistit, non perveniet, ne quidem ad statum minimum & imperfectum.

Anima Religiosa, quæ magnam perfectionem in suo corde molitur, ab his deside-

Dis

rijs seu totidem stimulis excitatur ad perfectionem, velocius decurrit tramitem legis Christi & suæ Regulæ, inflammatur amore divino, majorique fervore virtutum augmento insudat, & si perfectionis apicem non omnino conscendat, bonæ tamen & probæ Religiosæ nomen sibi pariet.

Procul ergò à corde Religiosi cogitatione eorum, qui semper sunt tepidi & negligentes, dicere minimè veriti, contentos esse, si à peccatis gravibus & mortalibus fuerint immunes, & observaverint leges illarum, quarum transgressione Deus graviter offenditur, sufficere sibi, si vel ad januam Paradisi accedere liceat, nihil referre, an cum parvulis post Baptismum decedentibus, an vero cum perfectis, qui semper ad culmen perfectionis aspirarunt, cælum ingrediantur. O miseros vos! ignoratis, quantum nocentium vobis exinde cumuletis, desideria illa tam humilia & tepida aquam affundunt, quæ amor divinus successivè penitus extinguit, exhauriuntur vires animæ, & frequentissime quidem aditus ad cœlestia conceditur, qui adeò sunt desides.

Annotatio III.

NOtabis porrò, Anima religiosa, tam si necesse sit, ut foveantur magna

sideria erga perfectionem, non ideo tamen
res minimas negligendas esse. Propositio
hæc duobus modis intelligi potest. Primò
ut accurata omnium actionum virtuosarum
etiam minimarum ratio ineatur, tametsi
enim sint minimæ, quia tamen bonæ sunt,
semper sunt adminiculum velocius ad ma-
jora perveniendi. Cui non suppetunt facul-
tates ut magnas faciat eleemosynas, non
idcirco desistere debet à faciendis exiguis, si
potest. Qui non est præcellens Conciona-
tor, & in doctrinâ non excellit, doceat per-
sonas rudes, prælegat doctrinam Christia-
nam, spe fretus, eundem & non rarò ma-
jorem fructum se reportaturum erudiendo
parvulos, quàm nescio quis famosus Eccle-
siastes, qui innumeræ multitudini verbum
Dei prædicat; ille enim fructu suæ charita-
tis comparabit sibi divinam gratiam, hic ve-
rò inani fortè gloriolâ tumens reportabit
applausum humanum, fumum, vanitatem,
nihil. Secundò, ut studiosè caveantur om-
nes etiam minimæ imperfectiones, cum
etiam minima animam à progressu retar-
dent, quemadmodum enim minimus lapi-
lus pedes nonnunquam in itinere moratur,
ita omnis modica imperfectio destruit iter
perfectionis. Sol, quantumcunque sit splen-
didus, exiguâ tamen nubeculâ offuscatur.
Magna pulchritudo ab exiguâ deformitate

Y

CORRUM

corrumpitur. Magnam sapientiam maxima ignorantia decore suo privat; nec concedit perfecta eloquentia, ut vel minimus error subrebat. Idem & in perfectione eloquii iudicium. Perfectio enim & Sanctitas sunt ornamentum animæ, maximaque totius Mundi sapientia, omnem vel minimum etiam defectum, quantum possunt, eliminant. Qui parva non curat, ad summa non perveniet, sed faciliter in deteriora prolabitur, attestante Syracide: *Qui spernit minima, paulatim decidet.* Nec dispar Sacerdoti Bernardo iudicium, cui prolapsus in magna vitia à parvo initio. *Mens Deo dicata caveat minima vitia ut majora; quia à minimis incipiunt, qui in maxima prorumpunt.* Magnam ædificium non unico momento corruit, sed paulatim & successivè, primo unum lapidum decidit, tum secundus, & sic porro quod si non observetur, nec medium adhibeatur, tota demum fabrica peribit. Atque cum ad culmen perfectionis sublevata non adeò faciliter in mortale prolabitur, sed successivè; Hodie v. g. non curat modicam quandam murmurationem, cras levius usque debilitetur, tum sic enervatam Diabolus assilit, tentationem suggerit, concurrit, tandem totum ædificium in præceps prolapsum adeò ut nec mortalia amplius curet.

Eccles.
19. 1.

credas, Anima Religiosa, modicas Regulæ transgressiones esse res parvas, Non enim, ut S. Bonaventura annotat, *minimum est, con- In spe- monere minima, que non minimam moribus culo. maculam ingerunt.*

Annotatio IV.

UT Religiosus quietè vivat & felicitè ad perfectionem perveniat, primum erit, ut sibi persuadeat, vocationem suam ad hunc statum esse securissimum iter tendendi ad perfectionem. Multi inquietantur, lamentantur, & exiguum suum in spiritu profectum inaniter palliant, dicentes: Quod si in alià Religione degerent, multò viverent pacatiùs majorique securitate ad perfectionem tenderent. Illusio apertè diabolica, quæ miserimi quidam à profectu retrahuntur, indubitatum quippè est, omnem Religionem, à sede Apostolica approbatam, esse optimam viam ad sanctitatem. Harum sententiarum aggredere quamcunque volueris, semper securè incedes. Excute, mi Religiosè, quidquid temerariè Cacodæmon ingerit; angaris fortè, te, dum solitariè vivis, privatum esse fructu ex operibus charitatis permanante, atque adeò inaniter credis, facilius te salvandum si viveres in Religione ubi Confessiones excipiuntur, Verbum Dei prædicatur,

dicatur, alia charitatis opera exercentur; aut
 è converso, dum vitæ activæ intendis, præ-
 optares contemplativam, ubi (tuo quidem
 iudicio) ferventiùs posses spiritui invigila-
 re, precibus insistere, plurimas occasiones
 evitare, à quibus in hoc statu frequentissime
 nunc studijs, nunc excipiendis confessionibus,
 nunc concionibus adeò distraheris, ut
 subinde nec horula superfit quâ tibi ipse
 tēdas, unde non modicum dubium accretu-
 ne, dum proximi saluti inhias, propria iacu-
 ram facias, tibi que sugilletur: *Et quid prodest*
homini, si Mundum universum lucretur, ani-
me verò sua detrimentum patiatur? Consi-
tius igitur fore, si in abstractione degeris,
ubi repetitis precibus magis in amore divini
exardesceres, tuamque salutem in salvo po-
neres.

Matth.
 16. Ah ! Animæ Religiosæ, gravissima
 hæc tentatio, *Manete in vocatione, quâ vocati*
estis. Deus est, qui ad hanc Religionem, ad
 hunc statum & locum vos vocavit. Effugite
 contentæ, vivite quietæ, peragite exercitia
 Religionis vestræ, nolite de aliâ quâpiam
 cogitare, observate vestras Regulas, non alie-
 nas. In extremo iudicij die severus rector
 arbiter non interrogabit de alieno, sed de
 suo cuiusvis instituto, de hoc rationem
 exquiret, non de alio.

* * *

Annotatio V.

ADvertat Religiosus, quod si in perfectione velit progredi, procurandum sibi esse, ut studiosè conservet bona illa desideria, illum fervorem, spiritum & devotionem, quibus primo in Religionem ingressu exastuabat. Si enim Religiosus eo fervore progrediretur, quo incepit, brevè perfectus efficeretur, quia verò sensim remittit, sensim quoque deficit, singulis diebus tepidior, adeò ut vel unicum inordinatum effectum refranare, vel quidpiam sibi subtrahere minimè valeat, in amore divino ejusque servitio nimium quantum frigescent. Interrogatus Abbas Agathon, quem modum Religiosus tenere debeat, dum ad perfectionem aspirat? respondit: *Vide, qualis fueris primà die, quando existi de seculo & reclusus fuisti in claustro, & talis permanseris.* Hoc si feceris, certò in spiritu proficietis. Serio menti tuæ obijcito, quanto ardore valedixeris Mundo, conculcaveris ejus honores, reliqueris omnes vanitates, persevera in sanctis hisce cogitationibus, observa, quàm in illis primis principijs fueris obediens, quàm diligens in mortificandis passionibus & corrigendis defectibus, quàm assiduus in oratione, quàm sedulus in observatione Regulæ, quàm modestus in omnibus

actionibus tuis; hoc ipsum & nunc facio, cave, ne negligas humilitatem, reverentiam, silentium, quibus in ingressu eras adhibitus, stude potius omni die in virtutibus crescere, & brevi perfectus eris. Nec decipi te poteris, dum fortè cogitatio subrepat, te non amplius, ut Novitios, obligatum esse; falleris quisquis es. Ego sum Magister, inquit nemo, sum Lector, Ecclesiastes emeritus, non raro superioris munere præminens, non obligor ijs, quibus Novitij. Summopere eras, mi Religiose, si ad Mundi trutinam omnia librares, esset, cur talia referens. Aliud autem suadet via spiritus & Religionis, quæ tales cogitationes ut falsas & inanes repellit.

Eccles. *3. 20.* *Quanto magnus es, humilia te in omnibus & coram Deo invenies gratiam.* Christus Dominus.

Luc. *22.* *Qui major est in tuba fiat sicut minor, & qui Præceptor sicut magister.* Dictamina S. Spiritus volunt & docent, ut, quanto plura talenta, majorem doctrinam, scientiam, honores & dignitates Deo acceperis, tantò ferventiùs ea omnia Dei gloriam impendas. An credis Deum obligasse te à virtutum studio & sedulâ Regularum observantiâ, quia majore favore profecutus est nunc, quàm dum eras Novitius? Unde, obsecro, tibi hæc documentum: An augmentum gratiæ eximat te ab exactâ religiosæ observantiæ? Falleris, Animate-

Religiosa, quo enim plures annos numeras professionis tuæ, quantò diutiùs in domo Dei pane corporali & spiritali es refecta, quantò plures honores in Religione assecuta, tantò magis ad Regularum observantiam in omnibus etiam minimis rebus es obligata, magis humilis, magis patiens, magis modesta & mortificata in omnibus sis oportet. Memineris nobilitatem, dignitatem & honorem Religiosi non consistere in majori semper exemptionum & privilegiorum obtentu, sed in continuo humilitatis, mortificationis & aliarum virtutum incremento, in quorum numero cum fueris, tum enim verò in viâ perfectionis te constitutam scias.

Annotatio VI.

Pro certiori perfectionis obtentu quilibet sibi imaginetur, quidquid toto tempore fecerit, minùs esse; & hac persuasione singulis diebus excitet se ad magis magisque audendum. Non debet respicere ad ea quæ fecit, sed ad id quod remanet, quod ipsum fecisse suspicor Psaltem regium, dum ad Deum conversus hanc gratiam in se continuari petijt: *locutus sum in lingua mea: Ps. 39.*
notum fac mihi Domine finem meum & numerum dierum meorum, quis est, ut sciam, quid desit mihi. Ubi observes velim, non petijisse

petiſſe notum ſibi fieri principium vite ſue
ſed finem, respiciebat ad id quod ſupera-
rat, non quod tranſierat. Non cupiebat
ſcire quod poſſidebat, ſed quo indigebat.
Conſideratio operum præteritorum valde
periculofa eſt, quia perfacile inducit ani-
mam ad vanam gloriam & inanem ſalutis
ſecuritatē, conſideratio autem virtutum
nondum acquiſitarum faciliter provocat ad
magis ſeſe humiliandum, majores labores
Dei amore aſſumendos, & magis mortifica-
tionibus inſiſtendum. Bonus Religioſus
oculos ſuos reflectit ad id quod reſtat, non
quod præteriit; non initium ſed finis vite
eſt contemplandus. S. Paulus oculum detur-
xerat ad altiorem perfectionem, non conſi-
derabat quod fecerat, ſed quaſi nihil feciſſet,
ita omnia in corde ſuo obliterabat, unde
Philippenſibus ſcribebat: *Fratres, ego me
arbitror comprehendiffe. Unum autem illud
ago, ea quidē, quæ retrò ſunt, obliſcens,
ad ea verò, quæ ſunt priora, extendens me
ipſum, ad deſtinatum perſequor, ad brachia
ſuperna vocationis.*

S. Hieronymus Religioſum illum meri-
tò beatum & felicem vocat, qui ad nihil
aliud quàm quo caret respicit: *felix eſt, qui
quotidie proficit, qui non conſiderat quid boni
fecerit, ſed quid hodie faciat, ut proficiat.* O
mi Deus! quàm hic meritò pudore ſuffu-
dantur.

In Pf.
83.

antur Religiosi, qui, posthabitâ omni curâ,
 de suo profectu tam comparandæ divinæ
 gratiæ sunt vecordes & ignavi, cum tamen in
 ea omne bonum animæ consistat. *Ab!* ex-
 clamat S. Bernardus miseræ huic paulò inti-
 mis intentus, *utinam Fratres* (alloquitur
 suos Religiosos) *nos sic essemus cupidi gratiæ* *Serm.*
spiritualis, quemadmodum sæculares homines *de altit.*
pecuniæ temporalis. Magna sanè confusio *& hu-*
 est ista, O Religiosi, quod sæculares majori *mil.*
 fervore inhient caducis tam sibi perniciosis, *cordis.*
 quam nos æternis tam nobis proficuis, illi
 velocius currunt ad mortem, quam nos ad
 vitam. Discute paulisper te ipsam, Anima
 religiosa, pondera cursum tuum in perfe-
 ctionis semitâ peractum, cogita, quàm nihil
 hactenus profeceris, tametsi nescio quæ præ-
 stiteris. Perfectio est mons magnus & subli-
 mis, iter arduum & sentibus refertum, si per
 multas tribulationes, per carnis maceratio-
 nes, per cilicia & disciplinas, per jejunia &
 abstinentias processeris, tum enim verò fi-
 nem optatum consequeris.

Annotatio VII.

TAmetsi omnes Confratres perfecto amo-
 re sint prosequendi & in suis necessita-
 tibus adjuvandi, advertendum ta-
 men, solum conversandum cum Religiosis
 bonis

Y 5

bonis & virtuosis, discolos autem & perver-
 sos cane pejus & angue fugiendos; fugien-
 dos & illos, qui cum bonis boni, cum malis
 mali sunt, item negligentes & tepidos. *Con-*
multis amicitia custodienda est, inquit B. Lau-
rentius Justinianus, moderata autem con-
versatio cum solis Deum timentibus & virtuos-
viventibus habenda est, qui enim cum dissolutis
conversari voluerit, procul dubio fiet eorum pa-
milis. In specie autem vitandam confusa
 societatem eorum, qui murmurant & impu-
 dica loquuntur, tales enim assistentium ani-
 mas maculant, & simpliciores veneno pertri-
 tionis inficiunt. Videbis hujusmodi in om-
 nibus angulis quocunque tempore, & mi-
 ximè sub silentio circumcursantes, in famam
 vitamque absentium impiè debacchantes,
 nec contentos, ut seipsos in damnationis
 Barathrum præcipitent, sed omnimodis in-
 tentos, ut & alios in damnatam suam Socie-
 tatem pertrahant. Aliud evenit cum bo-
 nis, quorum dexteræ si manus dederis, securus
 ad culmen perfectionis pervenies. Audi S.
 Basilium de pluribus commodis è talium
 consortio promanantibus. Loquitur hic
 cum filio quodam spirituali & ait: *Del-*
etare omninò de hominum perfectiorum
conversazione, & gaudeat anima tua agere
cum abstinentie deditis. Solerter in-
terea ne aures tuas ab eorum sermone au-

quia vitam aeternam in se continet, cui, qui libenter auscultat, salutem animæ sibi comparat. Quemadmodum Sol suo exortu tenebras fugat; ita doctrina Sanctorum à cordibus nostris caligines eliminat. Ne obsecro talium hominum consortium fugias, quatenus eorundem admonitionibus mentis tua in cælum sublevari, omnem hujus Mundi vanitatem unà cum tuis sensualitatibus contemnere possis, nec dubites, quin hoc præfatio magnum robur contra demonum insultus sis adepturus. Hactenus S. Doctor, qui tot Religiosis veræ directionis Regulas præfixit, ut merito omnium Monachorum Pater nominari possit. Pergit deinde omnes & singulos dehortari à perversorum consortio, qui virtutibus mortui solis suis passionibus vivunt, contenti, si suæ propriæ voluntati satisfecerint, ceteram omni consolatione divinâ destituti. Cum istis nullum tibi sit commercium, nisi in quantum crederis, eos à suis erroribus revocari posse, quod si facere nequeas, fuge eos ut infensissimos hostes, quia non raro unica ovis morbida totum gregem inficit, & modica fellis particula magnam dulcedinem amaricat. Crede explicari non posse, quantum damnum afferat Societas cum perversis, & quantum utilitatem conversatio cum bonis.

Anno-

Annotatio VIII.

Collocā studium tuum in seriā imitatio-
ne aliorum Religiosorum, & imitare
eorum virtutes, & si quam tibi desse
adverteris, ejusdem obtinendæ solertissimus
esto. Exemplum à S. Abbate Antonio da-
tum, qui, quas in alijs Monachis notaverat
virtutes, easdem sedulò imitabatur. Idem
fecit & ille Monachus, de quo S. Bernardus;
hic post matutinum Abbatem suum dolens
accessit & dixit: Ah miserum me! O Pater,
vidi ego Monachum quendam, in quo tri-
ginta virtutes numeravi, quarum ego neu-
tram possideo, obligatus proinde, ut omni-
bus viribus easdem mihi comparem. Imita-
tare & tu, quæ bona in alijsprehenderis,
ab uno disce humilitatem, ab alio mode-
stiam, à tertio obedientiam, ab hoc simplici-
tatem, ab illo mansuetudinem &c.

1. Cor.

- 4.

Homines probos & sanctos Deus nobis
tanquam exemplaria proposuit, quatenus
eorum vestigia sectaremur. Ita S. Paulus
suos Corinthios monuit: *Imitatores mei esse*
te. Perfectio, mi Religiose, nihil aliud est,
quàm perfecta quædam unio omnium virtu-
tum. Quantò anima pluribus virtutibus
fuerit exornata, tantò erit perfectior, virtu-
tes autem nullibi inveniet certius quàm
apud Sanctos, hos igitur imitetur, & bene
perfecta evadet.

Ant-

Annotatio IX.

EX priori annotatione clare resultat, si imitandi sunt Sancti & perfecti, multo magis imitandum fore perfectum perfectiorum Christum Dominum. In hoc habet anima complementum omnium virtutum, hunc unicum sæpiùs consideret & videbit absolutissimum exemplar omnium actionum suarum; *Exemplum dedi vobis*, ait *Matth.*
ipsemet, ut, quemadmodum ego feci vobis, ita
vos faciatis; & discite à me, quia mitis sum
& humilis corde. Non est virtus, quæ ex abundantissimo hoc fonte non possit hauriri: si desideras humilitatem, habebis per omnia & in omnibus humillimum, Nativitas ejus & tota vita digito tibi virtutem hanc demonstrabunt, nec mors ipsa alium Epilogum efformat, quàm perfectam humilitatem. Si patientiam affectas, ne & hîc à Christo discedas, reflecte denuò oculos tuos in totius vitæ decursum, & videbis in monte Calvariae coronatam patientiam gloriose triumphantem; quos non angores, quas miseras, quæ ludibria non sustinuit toto triginta trium annorum curriculo? non est sane ut in ijs enarrandis multum excurram, cum passim constent, Si mansuetudinem eligis, quis Christo mansuetior? mitissimus hic & humillimus corde *sicut ovis ad occisionem*
rem

11.

nem ductus est, nec ostenso vel minimo
patientiae motu. Si ad solitudinem aspiras,
O quale prototypon in Christo Jesu, fuit
hic à duodecimo usque ad trigessimum an-
num in continuâ, ut ita dicam, solitudine
ab omnibus absconditus, ita ut S. Patres an-
nos istos nuncupent *annos vita abscondita*, ut
taceam quadragenariam solitudinem, alio-
que frequentes secessus tempore prædicatio-
nis factos. Si donum orationis te allucit
En tibi Magistrum tuum integras noctes in

Luc. 6. oratione consumentem: *Erat pernoctans in*

12. oratione Dei. Quocunque demum deside-
rio impelleris, ad Christum recurre, & fiet tibi
sicut vis; Consilium dudum Ephesij in-

Eph. 5. culcatum à S. Paulo: *Estote imitatores Dei,*
sicut filij charissimi. Nec S. Bernardo placuit
aliud exemplar suis Religiosis proponere,
quàm hoc ipsum omnium aliorum perfectis-

Ex lib. tissimum. *Describe in corde tuo mores &*
de in- actiones Christi, inquit hic S. Doctor, *quomodo*
form. humiliter cum hominibus fuerit conversatus,
Novit. quam benignè cum discipulis, quam modestè
p. 1232. in sumendo cibo & potu, quam affectuosè
erga & inter pauperes, gaudium quomodo
erat adeò sese pauperibus conformare, ut
unus ex illis esse videretur, nullum contemp-
psit aut abhorruit, tametsi leprosus esset. Vnde
de, quàm à curis sæculi fuerit liber, ne quomodo
dem de corporali necessitate sollicitus

Quam verecundus in visu, quàm patiens in
 contumelijs, quàm mansuetus in responsis.
 Non cogitabat se unquam defendere verbis
 mordacibus aut amaris, sed quærebat re-
 sponse humili & suavi sanare aliorum
 malitiam. Considera, quàm in omnibus
 suis gestibus fuerit compositus, & quàm sol-
 licitus de salute animarum, quarum amore
 incarnari & acerbissimum mortis genus obi-
 revoluit, quàm placidus in omnibus verbis
 suis, quàm studiosus & deditus orationi,
 quàm promptus in ministrando alijs, ut me-
 rito dicere potuerit: *In medio vestrum sum,*
sicut qui ministrat. Quàm frequens in vigi-
 lijs, quàm obediens parentibus. Quomo-
 do fugerit omnem jactantiam & omnem sin-
 gularitatem, speciatim verò discursus singu-
 lares cum mulieribus, ut ipsimet discipuli
 mirati fuerint, cum videssent eum solum cum
 samaritanâ loquentem, tamquam de re in-
 solitâ. Quomodo nullum spreverit pecca-
 tum, cum quantâ clementiâ susceperit
 penitentes; Et denique quàm vivum exem-
 plar se in omnibus præbuerit. Hunc cordi
 memoriæ tuæ inprime, hunc in omnibus
 verbis & in operibus tuis imitare, hunc eun-
 do, stando, sedendo, tacendo, loquendo,
 comedendo indefinenter intueri. Ab hoc
 seculo disces ferventiùs amare Christum,
 studiosius colere ejus familiaritatem, majori
 fiducia

fiduciâ ferri erga ipsum, & consequenter in
 omni virtute proficere. Hic sit tua sapien-
 tia, tua meditatio, tuum studium; de hoc
 semper cogita, ut ab illo provoceris vel ad
 imitationem, vel ad intensiorem amorem re-
 ga ipsum. Quid efficacius, Anima religio-
 sa, quid pro spirituali incremento solidius
 tene firmiter hanc doctrinam, & in omnibus
 actionibus tuis ad eum recurre, semper aliquo
 exemplar istud, & quare modum omnia car-
 ritè instituendi.

Annotatio X.

INhibetur quoque animæ Religioz ad
 perfectionem anhelanti nimia cum pa-
 rentibus, fratribus, sororibus &c. familiaritas.
 Ille scire Dominum familiaris appetit, inquit, appositè S. Gregorius Papa,
 pra amore pietatis nescire desiderat, quoniam carnaliter scivit. Gravi etenim damno scientia
 divina minuitur, si cum carnis notitia paratur.
 Extra cognatos ergò quisque ac proximos debet fieri, si vult parenti omnium servari
 jungi. Affectus inordinati erga propinquos imminuunt affectum ordinatum, quem ad
 Deum habere debemus. Qui ad perfectionem anhelat, corde puro & ab omni mem-
 briâ carnis & sanguinis emundato polleretur, his enim expulsis, subintrabunt cogitationes

7. Mo-
 ral. c.
 14.

iones divinæ & ad perfectionem exstimu-
 ntes. Non tamen per hoc prohibere cu-
 rimus naturalem affectum erga parentes,
 quos ex præcepto divino honorare tenemur,
 sed eliminare affectus inordinatos illorum,
 qui integro die in eorum domibus versantur,
 fruuntur eorum bonis & valedicunt illis, quæ
 sunt Dei, salutis animæ & Religionis; hos
 retruncare oportet, utpote animam ab amo-
 re divino retardantes. Singulis diebus pro
 parentibus orandum succurrendumque,
 quantum fieri potest, hac tamen cautelâ sem-
 per adhibitâ, ne per affectum carnis everfus
 naturæ affectus spiritûs. Honor, qui debetur
 patri terreno, ita ordinari debet, ut per eum
 non imminuatur cultus Patri æterno debitus.
Honora Patrem tuum, inculcat non nemini S. Ep. 10.
Jeronymus, sed site à vero Patre non separet. ad
Tomidru scito sanguinis copulam, quamdiu ille Turr.
averit suum Creatorem; alioquin David
protinus canet: Audi filia, & vide, & in-
clina aurem tuam, & obliviscere populum
tuum, & domum Patris tui, & observa præ-
ceptum, quod Deus daturus est, & concupiscet
decorem tuum. O quam magnum præ-
mium est istud! exclamat hic S. Doctor, gran-
de premium parentis obliti: Concupiscet Rex
decorem tuum. Non potest non eximiè re-
 munerari Deus animam illam, quæ amore
 Dei renuntiat amori carnalium parentum,
 Z adeo,

adeò, ut *omnis*, qui reliquerit domum, vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agros propter nomen Dei, centuplum sit accepturus, & vitam eternam possessurus.

Annotatio XI.

Feratur singulari amore erga suum Monasterium & propriam cellulam. Sunt etiam Sanctis Patribus, qui Monasterium & cellam Paradisum vocant, quo Religiosi perfectionis amantes etiam in hoc Mundo proficiunt, uel fruuntur. Quotiescunque sine necessitate egrediuntur, & in domibus secularium per plateas discurrunt, toties à Paradiso ad infernum tendunt. Abel à Caino occisus erat, quia foras egressus: *Cui dixit Cain: ergo egrediamur foras.* Diabolus hostis iustus omnium Religiosorum, ut eos mortali periculo afficiat, provocat ad prodeundum à Monasterio, è cella, offert millenas executionis occasiones, nunc propria commoda, nunc aliud quidpiam allegando, nec mora, cum vix egressos lethali ictu appetit.

Religiosos Stellis similes dixeris, in decoro Ecclesiæ cœlo tanquam illæ in firmamento splendidissime coruscantes, quæ fixæ, ut suum splendorem retineant, necesse est ut maneat fixæ, firmæ & stabiles in firmamento.

no Dei. Fixæ ut non errent, dum cellam suam relinquunt. Nonnulli millena extorquant, quò à Superioribus licentiam extorqueant, quos omnes meritò Stellis errantibus comparaveris, de quibus forte S. Judas in sua Epistolâ Catholicâ v. 13. *Sidera errantia, quibus procella tenebrarum servata est in æternum.* O quàm innumeris periculis, quantis ruinis Stellæ istæ sunt subjectæ! Univerſim, dum à loco suo discedunt, in præceptum, ut adeò quilibet salutis suæ cupidus nihil magis horreat, quàm à suo firmamento, hoc est, à suo Monasterio semoveri, ubi se à seculo securum novit. Omnes malarum passionum & desideriorum catenas colligito, non tamen efficies, ut talis prodeat è suâ cellâ, nisi accesserint funiculi charitatis & obedientiæ, quibus solis ligari, trahi & duci poterit.

Annotatio XII.

Religiosus ita vivere conetur, ut alij edificentur, & discere possint modum rectè vivendi, quod idem est ac dicere: *Bonorum operum se præbeat exemplum.* Reg. S. Aug. c. 11. *Verum enim proderit benè dixisse aut scripsisse, si opera non responderint; verba citò transeunt, nec tam subtiliter considerantur quam actiones, quæ omnium oculis sunt expressæ.* In plantâ non quæruntur flores sed fructus

fructus, ita & in Religiosis non sufficit bene
 differuisse, seu prægnantibus eloquentie
 phaleris Auditorum aures oblectâsse, si de-
 fuerint fructus boni exempli. Antiquis
 placuit, Religiosum hieroglyphicè in formâ
 senis adumbrare, dextrâ simulacrum Solis, le-
 nistrâ horologium deferentis. Colimâtes
 symbolica hæc delineatio ad absolutum vi-
 tæ religiosæ prototypon, senectute enim
 gravitatem, Sole bonum exemplum, quo
 apud omnes inclaresceret, horologio singu-
 las actiones justâ lance trutinandas proce-
 debant. Inspice mi Religiose Symbolum
 hoc, & disce, adhuc in tuâ juventute senilem
 auctoritatem præferre; disce vitæ innocen-
 tiâ speciosissimè rutilare; Disce omnia tua
 ita instituire & peragere, ut sint ad normam
 virtutis regulata. Observa denique pul-
 cherrimam doctrinam S. Bernardi, quam bo-
 rori suæ, & in ipsâ omnibus alijs Religiosis
 tradidit: *Venerabilis virgo, desidero ut locum*

Serm.
 16. ad
 Soro-
 rem.

*omnibus ancillis Dei, que tecum sunt in
 Monasterio, bene vivendo.*

* * *

ANNO.